

## Tema 7. A Nova Narrativa Galega. Características, autores e obras representativas

Os anos 50 e 60 son unha época de crise e cambios sociais profundos tanto en España como en Europa. Neste contexto xorde a Nova Narrativa Galega (NNG), un conxunto de autores/as cuxas obras editadas entre finais dos 50 e comezos dos 70 supoñen a renovación da narrativa galega do momento, pois incorporan temáticas e técnicas innovadoras inspirándose en escritores americanos e europeos (James Joyce, William Faulkner, Franz Kafka etc.) e en movementos literarios como o *nouveau roman* francés, do que toman o nome.

Considérase que a primeira obra da NNG é *Nasce unha árbore* (1954), de Gonzalo Mourullo, e que remata con *Adiós, María* (1971) de Xohana Torres, aínda que existe controversia para determinar o seu final.

### ➤ Principais características da NNG:

#### ▪ Argumento

Nesta narrativa desaparece a historia argumental, non existe tampouco a estrutura tradicional de presentación, nó e desenlace. O «argumento» límitase a simples anécdotas ou sucesións de acontecementos cotiáns na vida dunha persoa. Isto provoca que os diálogos sexan absurdos e incoherentes pois, ás veces, non están motivados por nada. (*vid.* texto de Camilo Gonsar)

#### ▪ Temática

A temática afástase do ruralismo, do costumismo e da realidade para centrarse, de maneira recorrente, na **morte** e en estados psicolóxicos e patolóxicos de todo tipo: a **loucura**, as perturbacións sexuais, os **soños**, o desdobraemento da personalidade, o que implica un estado angustioso no personaxe unido moitas veces á soidade e á dor existencial. Algúns autores procuran un tempo pasado, habitualmente a infancia. A **violencia**, a **tortura** ou a existencia de ambientes agresivos son tamén frecuentes en Carlos Casares ou en Xosé Luís Méndez Ferrín.

#### ▪ Simbolismo

Os personaxes son símbolos do ser humano en xeral, perdidos na súa propia terra. En Xohán Casal aparece a figura do náufrago nunha illa deserta, símbolo da soidade das persoas. Outro símbolo frecuente é a **fiestra**; a súa presenza simboliza a relación do personaxe co mundo exterior e a súa ausencia é o illamento do personaxe coa vida.

#### ▪ O narrador

Desaparece o narrador omnisciente: prefírese a **1ª persoa protagonista** ou o **narrador obxectalista** (ou cámara). Mestúranse diferentes voces narrativas. Predomina o **monólogo interior** ou fluír da conciencia (reprodúcense os pensamentos tal e como xorden na mente do/a personaxe).

#### ▪ O obxectalismo

Moi frecuente é que a obra dea un **protagonismo excesivo aos obxectos** que son descritos polo miúdo coma se o narrador fose unha cámara cinematográfica. Na medida en que se lle dá existencia ao obxecto, desaparece o personaxe, os seus valores humanos e os seus sentimentos. Este «inxenuo» obxectalismo é unha **crítica á sociedade «cousificada»** onde teñen máis importancia os obxectos ca os seres humanos. (*vid.* *A orella no buraco*)

- **O espazo**

A localización espacial é imprecisa. Abundan os ambientes **urbanos**, claustrofóbicos e sórdidos. Son frecuentes os espazos **fechados** en **contraposición** con escenarios moi **ampos**, que tamén se dan. Neste caso adoita haber dous planos, un o da realidade e outro o da ficción, que é o mundo fantástico (*vid. Percival e outras historias*)

- **O tempo**

Rexéitase a cronoloxía lineal, polo que abundan os **saltos temporais** (analepses e prolepses) . O tempo da historia tamén se reduce.

- **Os personaxes**

Os/As personaxes son **antiheroes**: seres marxinais, problemáticos, e con frecuencia desequilibrados, inseguros, angustiados, con traumas da infancia e con patoloxías mentais. Adoitan ser **anónimos** e tampouco aparecen caracterizados. (*vid. texto 1 d'O crepúsculo e as formigas*)

➤ **Autores/as:**

Son varios/as os/as autores/as que integran a Nova Narrativa Galega: Gonzalo R. Mourullo, Xohana Torres, Xohán Casal, Camilos Gonsar...mais, entre todos eles, destacan tres: Xosé Luís Méndez Ferrín, M<sup>a</sup> Xosé Queizán e Carlos Casares, que comezaron a súa actividade literaria dentro da NNG e consolidaron a súa traxectoria nos anos seguintes.

- **Xosé Luís Méndez Ferrín**

Ferrín publica dentro da NNG tres obras: os libros de relatos *Percival e outras historias* (1958) e *O crepúsculo e as formigas* (1961), e a novela *Arrabaldo do norte* (1964). Neles atópanse as características propias da NNG, mais con matices: en *Percival* sobresaíe o emprego da fantasía mesturada co mundo real, mentres que os relatos d'*O Crepúsculo* están cargados de violencia e morte. En *Arrabaldo do norte* é salientable o xogo de voces narrativas que alternan ao longo das súas páxinas.

- **María Xosé Queizán**

Pertence á NNG a súa primeira obra, *A orella no buraco* (1965), unha novela completamente renovadora, que destaca polo obxectalismo e a variedade de narradores, como *Arrabaldo do norte* de Ferrín.

- **Carlos Casares**

Escrebe dúas obras enmarcadas na NNG: *Vento ferido* (1967) e *Cambio en tres* (1969). As dúas son obras da última etapa do movemento.

Os relatos de *Vento ferido* afástanse un pouco das características do movemento, mais neles obsérvase a pluralidade e voces narradoras e a temática violenta e desacougante. Porén, en *Cambio en tres* o autor si segue o estilo propio da NNG e experimenta co obxectalismo, co tratamento do tempo e, incluso, coa disposición gráfica do texto.

En definitiva, todas as obras deste movemento contribuíron a renovar as técnicas e temáticas da narrativa galega incorporando as últimas tendencias da literatura universal.